Jaargang 114. Vrijdag, 2 Februarij 1855. No. 15.

# GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Groningen* brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, in hunne vergadering van heden hebben besloten, dat de op den **5den** en **12den dezer** bepaalde **AANBESTEDINGEN** van het **LEVEREN** van **MATERIALEN** tot het **onderhouden van de provinciale en groote WEGEN der 2de klasse** in deze Provincie, **geen voortgang** zullen hebben.

*De Commissaris des Konings voornoemd:*
I. A. VAN ROIJEN.

## Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de **LOTELINGEN der ligtingen** van de **Nationale Militie** voor de jaren **1851, 1852, 1853** en **1854**, die voor EEN JAAR zijn [illegible] ZITTING van den MILITIERAAD in deze Provincie zal geopend worden in deszelfs GEWONE VERGADERZAAL, in het Raadhuis alhier, op MAANDAG den 5den Februarij aanstaande; dat de PROVISIONEEL VRIJGESTELDE LOTELINGEN dezer Gemeente van de jaren **1851, 1852** en **1853**, in den Raad moeten verschijnen op bovengemelden dag, des voormiddags te 9 uur, en die van het jaar **1854** op DINGSDAG den 6den Februarij aanstaande, mede des voormiddags te 9 uur, onverschillig of zij op ligchaamsgebreken of om andere redenen reclameren.

De bovenbedoelde Lotelingen worden bij deze, overeenkomstig art. 37 en 38 der Wet van den 27sten April 1820, **nadrukkelijk aanbevolen**, op den bepaalden tijd **in persoon** voor dien Raad te verschijnen, dewijl bij verzuim daarvan het daarvoor gehouden zal worden, dat zij geenerhande redenen van vrijstelling hebben, en voor de dienst finaal gedesigneerd blijven; zullende evenwel, ingevolge Koninklijk besluit d.d. 20sten April 1826, no. 147, van die opkomst zijn vrijgesteld de Manschappen, dienende bij de armee te lande of ter zee.

De belanghebbenden worden eindelijk opmerkzaam gemaakt, dat deze dient voor kennisgeving, en zij zich niet moeten verlaten op het ontvangen van een OPROEPINGSBILJET.

GRONINGEN, 22 Januarij 1855.

*Burgemeester en Wethouders* J. SLOT.
*De Secretaris:* HORA SICCAMA.

Ingevolge art. 7 der Wet tot REGELING van het **KIESREGT** en de benoeming der **AFGEVAARDIGDEN** der EERSTE en TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL, noodigt de VOORZITTER van den GEMEENTERAAD te *Groningen*, de Inwoners der Gemeente uit, om, zoo zij **elders** in de **Directe Belastingen** zijn aangeslagen, daarvan vóór den **vijftienden Februarij aanstaande**, ter Secretarij dezer Gemeente te doen blijken.

GRONINGEN, 25 Januarij 1855.

*De Voorzitter:* J. SLOT.

## RAADSVERGADERING,
**Zaterdag den 3den Februarij 1855, 's voormiddags te 11 uur.**

## NIEUWSTIJDINGEN.

### RUSLAND. — TURKIJE.

Er zijn berigten uit de Krim ontvangen tot den 18den dezer. Het weder werd zachter. De Turken waren geheel ontscheept. De kanonnen der belegeraars bragten aan de binnenwerken van Sebastopol schade toe

Volgens de bij het Engelsche gouvernement ontvangen berigten, wordt van goederhand medegedeeld, dat al de manschappen van het Britsche leger den 12den dezer van hunne winterkleeding waren voorzien. Zij behoeven dus niet meer te loopen in de kapotjassen waarvan de Franschen, op verzoek van lord *Raglan*, 10,000 ter beschikking van het Engelsche leger hadden gesteld. De *Times* is evenwel nog niet gerust. „Wie weet — roept dat blad uit — hoe spoedig onze arme soldaten rondom het Fransche kamp zullen zwerven, bedelende om een stuk brood of om de beenderen, waarvan de Franschen soep gekookt hebben."

Opmerkelijk is het ook, dat thans onderscheidene soldaten uit het leger der verbondenen naar de Russen overloopen. Of zij het echter daar wel beter zullen hebben, dan in hunne vroegere positie mag met regt betwijfeld worden.

Volgens de jongste berigten van vorst *Mentzikoff*, hadden de Russen in den nacht van den 19den op den 20sten dezer een' uitval tegen de Fransche loopgraven beproefd, die goed geslaagd was en waarbij de vijand aanzienlijk had geleden en veel gevangenen waren gemaakt.

Te Sebastopol vierde men den 13den de terugkomst der beide grootvorsten *Nikolaas* en *Michael*. Van de hoogten der Engelsche legerplaats zag men de Russische troepen tot eene parade uitrukken. De grootvorsten hebben aan het leger der vesting een' keizerlijken groet uit Petersburg medegebragt.

Het blijkt thans meer en meer, dat de aanval op Sebastopol eene der bezwaarlijkste ondernemingen is, welke immer hebben plaats gehad, en dat de maarschalk *de St. Arnaud*, die dezelve, tegen het gevoelen van den admiraal *Hamelin* en prins *Napoleon*, heeft doorgedreven, door het bureau voor de algemeene militaire aangelegenheden in Frankrijk zeer verkeerd is onderrigt geweest nopens de geduchte middelen van tegenweer, welke die vesting kan opleveren. — De generaal *Canrobert* heeft zijne positie voor Sebastopol goed versterkt, maar verlangt niet minder dan zes afdeelingen pakpaarden, elk van 1500 stuks, alzoo 9000 paarden, om een veldtogt tegen het Russische leger buiten de vesting te kunnen ondernemen.

Bij het Russische bestuur van den oorlog heerscht groote drukte, om leverantiën van aanzienlijk krijgsmaterieël uit te schrijven. Aan de arsenalen, fabrijken en depôts, en aan de commissarissen zijn van wege het ministerie van oorlog nieuwe bevelen gezonden, om met de grootste gestrengheid en kracht te werk te gaan.

De *Kriegs-Zeitung* meldt, dat de Czaar een' wapenstilstand van zes weken heeft gevraagd.

Naar luid van berigten uit Warschau, welke van eene den Russen niet gunstige zijde afkomstig schijnen, heeft ook het Russische leger in den loop van het jaar 1854 zeer aanzienlijke verliezen geleden. Het bedrag daarvan wordt in deze opgaven op niet minder dan 111,132 man begroot, en daaronder 29,204 dooden; 55,304 gekwetsten; 6430 vermisten en gevangenen, en 16,156 soldaten welke in de hospitalen aan onderscheidene ziekten waren bezweken. Men beweerde, dat onder dit aantal niet begrepen waren de verliezen, welke het korps in Finland, dat van den Kaukasus, de garde en de grenadiers en de reserve-kavallerie hadden geleden.

Uit Konstantinopel zijn weder tijdingen ontvangen, o. a. inhoudende, dat *Kheredin*-pacha, des Sultans schoonbroeder en ex-minister van politie, naar Metelino gebannen, en *Ziarif Mustapha*-pacha, de gewezen opperbevelhebber van het leger in Azië, in hechtenis genomen is. Voorts verneemt men, dat *Fuad-Effendi* bestemd is om als buitengewoon gevolmagtigde de Porte bij de Weener conferentiën te vertegenwoordigen.

Toen men hoorde dat *Omer*-pacha 50,000 man van zijne armee naar de Krim zou zenden, vreesde men dat de Russen daarvan gebruik zouden maken om de grenzen van den Beneden-Donau te verontrusten. Het blijkt nu dat die vrees ongegrond was; al de vestingen van de Dobrudscha zijn van toereikende garnizoenen voorzien en te Schumla bevindt zich een aanzienlijk reserve-korps, dat gereed is om zich op het eerste bevel naar de bedreigde punten te begeven.

Een brief uit Bucharest van den 11den Januarij zegt dat Oostenrijk, naardien het bij het verdrag van den 2den December de verdediging der vorstendommen op zich genomen heeft, thans bezig is daarmede overeenkomstige maatregelen te nemen. Graaf *Coronini* is den 3den dezer van Bucharest naar Jassy vertrokken, om troepen te stationeren, en ofschoon Bulgarije veel minder aan een aanval is blootgesteld, worden ook daar maatregelen [illegible] genomen.

Eene depêche van Weenen loochent het door de Engelsche bladen verbreide gerucht, dat [illegible] Schamyl overleden zijn.

— De zoogenaamde vredes-onderhandelingen te Weenen laten nog steeds op zich wachten. Den 24sten hielden graaf *Buol*, lord *Westmoreland*, baron *de Bourqueney* en vorst *Gortschakoff* eene derde conferentie, waarin laatstgenoemde verklaard heeft, dat van zijnen souverein geene verdere concessiën te verwachten zijn, dan die hij reeds in de conferentie van den 7den dezer heeft medegedeeld, daar deze laatsten alles behelsden wat de Keizer kon bewilligen, zonder gevaar te loopen de waardigheid en de eer zijner kroon te kwetsen.

Naar men verneemt zijn de vertegenwoordigers der vier mogendheden het, bij de voorloopige toelichting der vier punten van waarborg voor den te herstellen vrede, ten aanzien van het 3de punt, de herziening van het traktaat van 1841, niet geheel eens geworden, doch hebben de gezanten der drie mogendheden van de verklaring van den Russischen gezant kennis genomen, dat de souvereiniteit des Keizers niet gedoogde, dat de vreemde mogendheden zich met zijn binnenlandsch bestuur zouden kunnen bemoeijen; — dat men Sebastopol zoude kunnen vermeesteren en de vloot vernielen; — dat iets dergelijks tot de gebeurde zaken zoude behooren, maar dat de Keizer *nimmer* zoude duldeu, dat hem de verpligting werd opgelegd om die vesting te sloopen, of dat hij ten aanzien van het aantal der te bouwen of uit te rusten oorlogschepen aan banden werd gelegd. Desniettegenstaande heeft de Oostenrijksche minister de twee Westersche gezanten verzocht, zich van de noodige volmagten te voorzien, om de onderhandelingen te kunnen voortzetten, en heeft hij de Oostenrijksche gezanten te Londen en Parijs aangeschreven, om op het verleenen dezer volmagten aan te dringen. Het moeijelijkste punt der onderhandeling is derhalve nog in 't midden gelaten, en tot heden zijn de verlangde volmagten nog niet aangekomen.

De onderhandelingen over de tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden te sluiten militaire conventie zijn afgeloopen. De ratificatie alleen wordt nog verwacht, en deze zal waarschijnlijk niet plaats hebben, voor dat Oostenrijk zeker weet waaraan het zich met betrekking tot Pruissen te houden heeft.

Naar men verneemt, heeft Keizer *Frans Jozef* in zijnen jongsten, eigenhandigen brief aan Keizer *Napoleon* geschreven, dat Oostenrijk vast besloten is met de Westersche mogendheden eene lijn te trekken, hetzij dat Pruissen en het Duitsche verbond hem al dan niet volgen. Mogten tot den 1sten Maart de pogingen tot herstel van den vrede met Rusland tot geen resultaat hebben geleid, dan is Oostenrijk bereid zijn leger in het veld te laten rukken.

De *Morning Post* verzekert van zijnen kant, dat de Keizer van Rusland er op aandringt, dat Pruissen tot de conferentiën, die te Weenen zullen geopend worden, worde toegelaten. Dus zal — zoo voegt het partikulier orgaan van lord *Palmerston* er bij — wanneer Pruissen bij zijne weigering, om tot het December-verdrag toe te treden, en Rusland bij zijne vordering volhardt, er in het geheel geen congres plaats hebben.

— Het Oostenrijksche regeringsblad berigt uit Odessa van den 7den Januarij: „Uit Petersburg is alhier het bevel ontvangen om alle door vreemde onderdanen aangekochte granen met eenen prijs, die als maximum bepaald is, te betalen. Dit bevel is strijdig met de vroeger gegeven verzekering, dat alle aan de onderdanen van neutrale staten toebehoorende granen tegen den oorspronkelijk door hen betaalden koopprijs zouden worden overgenomen. Thans is als maximum een prijs bepaald die nog lager is dan de laagste marktprijzen tijdens den aankoop waren."

— De Russische regering heeft, op voordragt van den minister van justitie, eene opmerkelijke wet uitgevaardigd, volgens welke alle landloopers zullen worden *gebrandmerkt!*

### SPANJE.

Volgens berigten uit Spanje, tot den 23sten loopende, heerschte daar voortdurend de grootste gisting, die elk oogenblik tot een burgeroorlog kon leiden. In den nacht van den 21sten op den 22sten Jan. hebben reeds eenige ongeregeldheden in de straten van Madrid plaats gehad; de politie heeft bij die gelegenheid eene kar met wapens en krijgsbehoeften, bestemd voor de Montemolisten, in beslag genomen. — De groote vraag van den dag bleef tevens of de heer *Madoz*, de nieuw benoemde minister van financiën, gelukkiger zal slagen dan zijn voorganger. De heer *Madoz* was president der constituerende Cortès, waartoe hij, na de aftreding van *Espartero*, verkozen werd; hij is een der aanzienlijkste mannen van Spanje en een der leiders van de progressistische partij. Als advokaat, letterkundige en staatkundige, werd hij herhaaldelijk tot lid der Cortès verkozen en heeft zich als zoodanig steeds onderscheiden

De heer *Madoz* heeft verklaard, dat zijn financiëel plan was gegrond op de burgerlijke en geestelijke desamortisatie (de verkoop van goederen in de doode hand). Dien ten gevolge zal de verkoop der goederen van de geestelijkheid plaats hebben zonder voorafgaande overeenkomst met Rome, doch zonder af te wijken van de bepalingen van het concordaat, waarbij deze verkoop bij openbare veiling tegen betaling in obligatiën van geconsolideerde 3 pCts. wordt gesloten. De regering, ten einde de vertraging, uit die veilingen voort te spruiten, te ontgaan, zal waarschijnlijk den verkoop in der minne met de geestelijkheid regelen. Derhalve zal de heer *Pacheco* niet naar Rome vertrekken, om te onderhandelen over, maar wel om de goedkeuring te vragen voor den verkoop der goederen van de geestelijkheid. De regering wil met Rome op goeden voet blijven.

In de zitting van den 23sten Januarij hebben de Cortès het onderzoek aangevangen over de grondslagen der constitutie. Hoe groot ook de verwarring was, die steeds de vergaderingen der Cortès kenmerkte, thans ging zij alle grenzen van het denkbare te buiten. Na eene nuttelooze woordenwisseling werden de algemeene beschouwingen eerst bij het einde der zitting geopend. Een lid der oppositie, de heer *Garcia-Ruiz*, heeft verklaard, dat hij twee amendementen zal voordragen, de strekking hebbende, om in de constitutie het regt op den arbeid op te nemen, alsmede verpligt gratis-onderwijs.

De thans bij het bestuur der koninklijke domeinen aangestelde democraat *Pucheta*, vroeger stiervechter, was bij *Espartero* en *O'Donnell* geweest en had hun verklaard, dat hij voor de openbare rust instond, en elkeen, afgevaardigde of niet, die zich tegen de regering verzette, spoedig onschadelijk zou maken. Hij trok daarop met 25 man den geheelen nacht door de straten, verstrooide de groepen en dreigde ieder met den dood die over de republiek of *Montemolin* sprak.

Per telegraaf wordt uit Madrid van den 29sten gemeld, dat de generaal *Infante* benoemd is tot president van de Cortès.

### DUITSCHLAND.

De Pruissische regering heeft, even als de Oostenrijksche, in eene circulaire aan de Duitsche hoven hare denkwijze bekend gemaakt over de al of niet noodzakelijkheid der mobilisatie en het verschil daarvan met die van Oostenrijk, scherp aangeduid.

Naar hetgeen te Frankfort in de zitting der militaire commissie van den 29sten is voorgevallen, mag men het er voor houden, dat de bondsvergadering zal afwijzen het voorstel tot mobilisatie der helft van het bondscontingent. Men verwacht daarentegen de aanneming van een ander voorstel, strekkende, om het bondsleger op den voet van oorlog te brengen.

— De akademie der wetenschappen te Berlijn heeft den heer *Dumas*, lid der Fransche akademie van wetenschappen, [illegible] voor de orde pour le mérite.

— Graaf *Grenneville*, generaal in Oostenrijksche dienst, is door Keizer *Frans Jozef* met eene buitengewone zending bij Keizer *Napoleon* belast, welligt om de zending van den Pruissischen generaal *von Wedell* onschadelijk te maken.

— De aanleg van den spoorweg van Rheine naar Osnabruck gaat snel voorуit. Het leggen der dwarshouten en der spoorstaven wordt reeds aanbesteed, zoodat thans alle uitzigt bestaat, dat men nog in den loop van dit jaar regtstreeks over Minden en Hannover naar Berlijn per spoor zal kunnen reizen. De verbinding met Holland hangt dan nog alleen af van het in gereedheid komen van den spoorweg van Arnhem naar Oberhausen.

— Prins *Oscar*, tweede zoon van den Koning van Zweden en Noorwegen, is tot opperbevelhebber van 's lands vloot benoemd.

### GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 30 Januarij.

De beide Parlementshuizen waren gisteren avond vergaderd.

In het Hoogerhuis bragt lord *Grey* zijne motie ter tafel, strekkende om meer uitbreiding te geven aan het departement van oorlog, en het bestuur er van in één' persoon te vereenigen, om zoo ook eenheid van handelen te verkrijgen.

De hertog *van Newcastle* deelde aan het Huis mede, dat toebereidselen gemaakt worden, om bij het leger en in de wijze van oorlogvoeren verbeteringen aan te brengen, naar het voorbeeld van hetgeen dienaangaande bij de Franschen bestaat. Lord *Hardinge* sprak in denzelfden geest. Lord *Campbell* ondersteunde de motie van lord *Grey*. Lord *Ellenborough* bestreed haar. Ten slotte werd de motie ingetrokken.

In het Lagerhuis werd eene langdurige en hevige beraadslaging gevoerd over de bekende motie van den heer *Roebuck*. De heer *Gladstone* beschuldigde lord *John Russell* van staatkundige dubbelzinnigheid. Hij legde verder, namens de regering, de verklaring af, dat het Britsche leger in de Krim nog 30,000 weerbare en goed verzorgde manschappen telt. Wat betreft de dezer dagen gemaakte opmerking, dat de Fransche krijgsmagt in veel opzigten voortreffelijker is dan de Engelsche, zeide de minister, dat hij deze aangelegenheid thans niet wilde behandelen.

De heer *Osborne* verdedigt ook de regering tegen de motie des heeren *Roebuck*. Hij schreef de plaats gehad hebbende rampen toe aan het stelsel van het zamenstellen der kaders en de aanstelling van officieren. Eene partiële hervorming zou hier niet voldoende zijn. Het geheele stelsel moest worden herzien.

De heer *Disraeli* zegt, dat het gedrag van lord *John Russell* eene deloyale intrigue is.

Lord *John Russell* heeft hierop de beschuldigingen, tegen hem ingebragt, van zich afgeworpen.

Lord *Palmerston* beklaagde zich, dat het geheele ministerie als het ware op de bank der beschuldigden zat. Verder verklaarde hij, dat de hertog *van Newcastle* onregtvaardig beschuldigd wordt.

Tot stemming overgegaan zijnde, is in committé de motie van den heer *Roebuck*, tot het benoemen eener commissie van enquête, aangenomen met 305 tegen 148 stemmen. Het ministerie is dus geslagen met eene meerderheid van 157 stemmen.

Toen de uitslag hiervan bekend werd, hadden er in het Huis daverende toejuichingen plaats.

Gelijk wij ook reeds per telegraaf hebben gemeld, heeft het geheele ministerie ten gevolge van dezen uitslag zijne demissie genomen. Van de zamenstelling van een nieuw ministerie is nog niets met zekerheid bekend. Wel werd uit eene geloofwaardige bron opgegeven, dat lord *Palmerston* eerste minister zal worden, doch eveneens wordt als zeker beweerd, dat de Koningin waarschijnlijk lord *Landsdowne* zal ontbieden om hem de zamenstelling van een nieuw ministerie op te dragen.

Hangende deze ministeriële crisis zijn de zittingen van het Parlement intusschen verdaagd.

(Bij de eerste discussie, die in de zitting van den 26sten over de motie van den heer *Roebuck* plaats had, heeft de voorsteller zijne motie ontwikkeld. „Wij hebben — zeide hij — 54,000 soldaten naar het Oosten gezonden; zij vertrokken goed uitgerust, en hebben alles gedaan wat zij konden om de eer van hun land op te houden; en thans hebben wij niet meer dan 14,000 bajonetten voor Sebastopol. Wat is er van de 40,000 geworden? Ik geloof dat de jammerlijke toestand des legers bewerkt is door de onbekwaamheid dergenen die, in en buiten het land, met de zorg voor het leger en voor de voorziening in deszelfs behoeften belast waren. In allen gevalle is het een punt hetwelk grondig en scherp onderzoek vereischt."

De heer *Sidney Herbert*, het hoofd van het administrative gedeelte van het departement van oorlog, betoogde dat aan het gouvernement geen verzuim kon worden te laste gelegd; dat het kwaad, voor zoover het inderdaad bestond, toegeschreven moest worden aan het stelsel, hetwelk sedert veertig jaren in het Britsche krijgswezen heerschte.

„Het Engelsche leger is geen eigenlijk leger, maar eene vereeniging van regementen. Er zijn officieren onder, die chefs van korpsen zijn, die, voordat zij naar de Krim zijn gegaan, *nimmer eene brigade gezien hadden*, tenzij ze in Indië hadden gediend of te Dublin geweest waren. Zeer veel is verder daaraan toe te schrijven, dat Engeland het beschaafdste land der wereld is, waar de grootste verdeeling van den arbeid bestaat en het fabrijkwezen tot eene ontzettende hoogte is opgeklommen. Buitendien kenmerkte zich het begin van vroegere oorlogen steeds door soortgelijke rampen. Na den terugtogt uit Burgos hief de drukpers dezelfde klagten aan als thans, en toch werd het leger toen aangevoerd door den hertog *van Wellington*, het grootste militaire genie van dat tijdstip. Of laat ons tot een minder verwijderd tijdperk opklimmen. De sterfte bij de expeditie naar Affghanistan was in der tijd verschrikkelijk; veel erger dan tegenwoordig. Het is echter moeijelijk te zeggen, waar het kwaad schuilt. Men is gewoon te zeggen, dat wij op de zee heerschen; maar dit is geen reden om over de stormen te gebieden en de elementen te overwinnen.

De regering verlangt niets te verbergen, wat haar gedrag, in het bestuur des oorlogs aangaat, doch zij heeft overwegende redenen om zich tegen de motie tot eene enquête te verzetten. Zij zal al de stukken openbaar maken, die zij bezit en die derden niet kunnen benadeelen. Maar er zijn eene menigte documenten die men vraagt, en die zij niet kan overleggen, om de eenvoudige reden, dat zij niet bestaan.

Vervolgens vroeg de redenaar, welk bestuur zich aan die contrôle zou onderwerpen, welke het gevolg zal zijn van de aanneming der motie. Indien men eene enquête instelt, dan zal de regering zich van handelen moeten onthouden, tot dat het rapport opgemaakt is, dat welligt tot de maand Augustus kan duren. Hoe zou overigens de enquête ingesteld worden? Zal men commissarissen naar Sebastopol zenden, om onderzoek te doen naar het gedrag van lord *Raglan*, even als het directoire eertijds commissarissen naar *Dumouriez* zond, en de Hollandsche republiek naar den hertog *van Marlborough*?

„Het Huis bedenke wel, dat het door het aannemen der motie de handelingen der regering verlamt, aan het leger wantrouwen jegens zijn' chef inboezemt, en den gunstigen uitslag des oorlogs in gevaar brengt."

Lord *Palmerston* heeft nog verklaard, dat, welke ook de uitslag van de motie mogt wezen, de oorlog met kracht voortgezet zou worden, ten einde langs dien weg tot een veiligen en eervollen vrede te geraken.)

— De Engelsche bladen zijn over 't algemeen zeer scherp in hunne oordeelvellingen over het ontslag van lord *John Russell*. Zij zien daarin gebrek aan waardigheid, zwakheid van karakter en eene onhandige wijze om aan de verantwoordelijkheid van den oorlog te ontgaan.

De *Chronicle* slaakt eene jammerklagt. Wat zal het buitenland van een en ander zeggen! Wat zal Oostenrijk aarzelen, Frankrijk verrast zijn, Pruissen de schouders ophalen en Rusland zegevieren, nadat een man als lord *John Russell* voor de geheele wereld de gebreken van het Britsche armeestelsel heeft erkend! Men is in het buitenland toch reeds geneigd aan de oneenigheden in het Engelsche Parlement een overdreven belang toe te schrijven.

— De hertog *van Cambridge* is alhier aangekomen.

— In de afgeloopen week heeft de aanwerving van vrijwilligers in Engeland 270 recruten minder opgeleverd dan in de voorafgegane week. Het bekend worden met den ellendigen toestand van het leger in de Krim zal ook wel velen afschrikken, die anders misschien genegen zouden zijn de wapens op te vatten. Het gouvernement wil thans door verhooging van handgeld dien tegenzin trachten te overwinnen.

Tegen het einde dezer maand zal van het depôt van alle in de Krim dienstdoende regementen een honderdtal manschappen uit Engeland naar Malta gezonden worden, om er eene voorloopige reserve voor het leger van lord *Raglan* uit te maken.

— De jongste berigten uit Hongkong van den 12den December, schilderen den toestand van Canton als zeer zorgwekkend. De opstandelingen, ondersteund door het leger dat zich aan boord bevindt van het groote onlangs te Houan aangekomen eskader, naderen de stad, die hen slechts vijftigduizend zoo geregelde als ongeregelde troepen kan tegenoverstellen. De keizerlijken hebben, in dezen kritieken toestand, besloten de hulp van Engeland en van de V. Staten in te roepen. Dit schijnt de eenige kans van behoud die hun overblijft.

## FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Januarij.

Bij keizerlijk decreet is de graaf *de Nieuwerkerke* benoemd tot voorzitter van de jury, belast met het onderzoek en het toelaten dier kunstvoorwerpen die voor de groote tentoonstelling zullen worden ingezonden.

Ten behoeve der tentoonstelling is een crediet van 800,000 fr. op de dienst van 1855 geopend.

— Het dagblad *la Suisse* bevat het keizerlijk besluit tot zamenstelling van een tweede vreemdenlegioen, waarbij alle officiers-rangen aan vreemde officiers zullen worden toevertrouwd. Kolonel *Ochsenbein*, het voormalig hoofd van het Zwitsersche departement van oorlog en thans tot brigade-generaal benoemd, is belast met de zamenstelling van en het opperbevel over dit 2de vreemdenlegioen. 174 russische soldaten, meest Polen, behoorende tot de krijgsgevangenen van Bomarsund zijn bij het vreemdenlegioen ingelijfd.

— De Engelsche en Fransche regeringen hebben aan Rusland het aanbod gedaan, om het de versierselen der kapel van Bomarsund en de voorwerpen die er voor de eeredienst gebezigd werden, terug te geven, vermits die voorwerpen alleen werden ingescheept om ze voor vernieling te vrijwaren.

— De *Moniteur* behelst den tekst van de militaire overeenkomst tusschen Piëmont, Frankrijk en Engeland.

— Hoe ongeloofelijk het moge schijnen, wordt toch als zeker medegedeeld, dat de legitimatie van den graaf *de Morny* als zoon van Koning *Lodewijk Napoleon* van Holland en Koningin *Hortense* ernstig wordt besproken. De Hamb. *Börsenhalle* voegt nog bij dit berigt, dat de graaf in plaats van den in ongenade gevallen prins *Napoleon* tot troonopvolger zal worden bestemd. [?]

— Het *Athenaeum Français* meent zijne lezers te moeten waarschuwen dat tegenwoordig vele kunstige nabootsingen van oude Grieksche handschriften worden vervaardigd, niet, zoo als te voren meest altijd het geval was, om dezen of genen geleerde te verschalken, maar om die aan minkundigen voor echte te verkoopen. Onder anderen, zegt het, vent tegenwoordig een Griek, zelf een ervaren palaeograaf, te Parijs en te Londen handschriften rond, waaronder, naar zijn zeggen, al de blijspelen van *Philemon*, zevenenveertig van *Menander*, al de tooneelstukken van *Sophocles*, het woordenboek van *Cheremon* en een catalogus van de Alexandrijnsche boekerij, in elf deelen in folio. Laatstgemeld handschrift beweert hij echter da zich nog in Griekenland bevindt.

— Berigten uit Algerië melden, dat er weder een gevecht heeft plaats gehad met een korps oproerige Arabieren, die 1200 man sterk waren. Zij werden ten eenenmale verslagen en verloren bijna 300 man aan dooden; 62 Arabieren werden bovendien krijgsgevangen gemaakt. De Franschen maakten tevens een' aanzienlijken buit.

## BELGIE.

BRUSSEL, 29 Januarij.

In de zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers van den 26sten Januarij j.l. is door den minister van financiën een wets-ontwerp ingediend, waarbij eene som van 400,000 francs ter beschikking des gouvernements gesteld wordt om aan ondergeschikte ambtenaren van den staat, wier jaarwedde niet meer dan duizend francs bedraagt, eene tegemoetkoming te verleenen.

Blijkens de memorie van toelichting, zou het gouvernement de aangevraagde som, bij wijze van onderstand, willen verdeelen onder de beambten met huisgezinnen, die 1000 fr. of minder tractement en overigens geen genoegzame middelen tot onderhoud van hun gezin hebben. Verder wordt in die memorie opgegeven, dat er 7763 personen in dienst des staats zijn die slechts 1000 fr. of minder voor jaarlijksche bezoldiging ontvangen; en dat de hun toegedachte tegemoetkoming, voor ieder die in de door het gouvernement gestelde termen valt, hoogstens 160 fr. zou bedragen. Daar deze voordragt op de tegenwoordige duurte der levensmiddelen gegrond is, heeft de minister verlangd dat zij met allen spoed mogt worden behandeld.

## NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 31 Januarij.

De minister van financiën heeft bepaald, dat de assignatiën, door de Nederlandsche-Handelmaatschappij op de Nederlandsche bank afgegeven, tot voldoening van O.-Indische pensioenen, verlof-tractementen en delegatiën, bij alle ontvangers der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen in het rijk, voor zoo verre daartoe genoegzame fondsen voorhanden zijn, te gelde kunnen gemaakt worden.

— Men verzekert dat in het beheer der belastingen eene verandering is gekomen. In elke provincie zou eene directie worden gevestigd. In Zuid-Holland zal zij te Rotterdam gevestigd worden, zoodat die te 's Gravenhage zou worden opgeheven.

— Volgens de *Rott. Cour.*, zal *Jenny Lind*, thans mevrouw *Goldschmidt*, in Februarij Nederland bezoeken, om zich in het openbaar te doen hooren.

AMSTERDAM, 30 Januarij.

Op gisteren is voor het prov. geregtshof van Noord-Holland behandeld de zaak van jhr. *M. Salvador* en *S. Fongers*, in appel tegen een vonnis van de arrond.-regtbank van Haarlem. De beschr. werden bijgestaan door mrs. *A. de Pinto*, *W. Boenacker* en *P. A. Haas A.z.* De eerste droeg in eene uitvoerige pleitrede de exceptiën van incompetentie en die van verjaring voor.

Na eene korte pause vatte mr. *Haas* het woord op, om op zijne beurt twee exceptieve defensiën te behandelen, als: 1) dat door het O. M. formaliteiten zijn nagelaten, die het te vervullen had; 2) dat daardoor verjaring is verkregen. Mr. *Boenacker* behandelde daarop nog drie exceptieve defensiën, als: 1) dat de dagvaarding van den 22sten Nov. nietig is; 2) dat de regtbank verstek had behooren te verleenen, en 3) eene verjaring.

In de zitting van heden verkreeg mr. *J. A. Jolles*, advokaat-generaal, het woord, om de op gisteren voorgedragene exceptieve defensiën te beantwoorden, waarop z. e. g. a. concludeerde tot afwijzing der voorgestelde exceptiën.

Na uitvoerige re- en dupliek is door het hof de uitspraak bepaald op Maandag den 5den Februarij.

'sHERTOGENBOSCH, 30 Januarij.

Sedert eenige dagen is de doorvoer van paarden, komende voor het grootste gedeelte uit Hannover en de Noordelijke provinciën des rijks en bestemd voor Frankrijk, hier zeer aanzienlijk. Gedurende de laatste zes dagen zijn er niet minder dan 1003 door deze stad gekomen, onverminderd die, welke langs andere wegen worden geleid.

ASSEN, 31 Januarij.

De eigenaren van het veen in de markten van Odoorn hebben tot het oprigten van een veenschap besloten, volgens het reglement op de veenschappen in dit gewest, door heeren staten vastgesteld. Zoodra het Oranje-kanaal in dit veen gebragt zal zijn, zullen er 800 bunders veen in exploitatie worden gebragt.

MEPPEL, 26 Januarij.

De Drentsche kanaal-maatschappij heeft wederkeerig bij deurwaarders-exploit van den 23sten dezer den heer burgemeester aangezegd, dat — aangezien hij had kunnen goedvinden, bij exploit van den 2den Januarij l.l., van de maatschappij te reclameren de Meppelersluis en eenige andere in dat exploit opgenoemde werken, wegens de niet goede uitvoering van eenige werken, bedoeld in het door de maatschappij met de stad Meppel gesloten contract; — dat de maatschappij ten stelligste ontkent, hare met de stad gesloten overeenkomst of overeenkomsten niet te hebben nagekomen; en dat zoowel de Meppelersluis als hare andere binnen de gemeente Meppel met groote kosten en tot groot voordeel van de gemeente daargestelde werken als haar wettig eigendom beschouwt, op 'twelk zij geen inbreuk zal of mag gedoogen en zij mitsdien protesteert tegen elke handeling ten nadeele van hare regten en in strijd met deze hare verklaring, enz.

GRONINGEN, 1 Februarij.

*Bij het sluiten dezer Courant was de* Hollandsche post *nog niet aangekomen.*

— Bij Kon. besluit van den 22sten is benoemd tot verificateur der comptabiliteit van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen voor de provinciën Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe, de heer C. C. VAN VLOTEN, thans arrondissements directeur te Arnhem.

— Naar wij vernemen, is in de laatst gehoudene raadszitting der gemeente *Zwolle* benoemd tot stedelijk architect, de heer B. REINDERS, opzigter bij den waterstaat en onderwijzer aan de akademie Minerva alhier.

— Gisteren avond werd de gewone jaarlijksche vergadering gehouden van de aandeelhouders in de stoomsleepbootdienst op het Reitdiep. De aftredende directeur, de heer N. J. VAN DER LEE, en de heer H. B. ONNES, die als commissaris moest aftreden, zijn als zoodanig herkozen. De dienst bleek ook over het afgeloopen jaar geen ongunstig resultaat te hebben opgeleverd, daar er *f* 20.80 per aandeel, zijnde ongeveer 5 ten honderd van het gestorte kapitaal, kan worden uitgekeerd.

— De gisteren alhier langs de huizen gehouden buitengewone collecte voor de armen der Nederlandsch Israëlitiesche gemeente heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 460.78, zes heele brooden en eenige kleedingstukken.

— De stand van den thermometer volgens de schaal van FAHRENHEIT, waargenomen aan het akademiegebouw, was gisteren en heden aldus:

| | 's morg. 8 uur. | 's nam. 2 uur. | 's av. 8 uur. |
|---|---|---|---|
| Jan. 31 | 14 | 14 | 14½ |
| | | | 6 uur. |
| Febr. 1 | 13 | 19½ | 16½ |

— Wegens den aanhoudenden oostewind loopt het water hier ter stede zoodanig af, dat de hoofd-ingenieur van den waterstaat gisteren morgen aan den sluiswachter van de groote spilsluizen order heeft moeten geven, de ebdeuren te sluiten.

— Heden morgen werd, gelijk dit hier altijd bij het toevriezen van het water plaats heeft, eene bijt geslagen in de Noorderhaven. Reeds keerde ieder, na volbragten arbeid, huiswaarts, toen de heer G. B. BOSSIER het ongeluk had eene zwakke plaats te treffen en door het ijs te zakken. Gelukkig werd dit opgemerkt door W. G. WESTENBORG en werd BOSSIER door diens hulp spoedig gered.

— Gisteren had op de vlakte achter de behuizing van den kastelein T. ALING te Helpman eene hardrijderij op schaatsen plaats. De buitengewone koude in aanmerking genomen, kon het aantal toeschouwers van dit ook in onze provincie geliefkoosde wintervermaak vrij aanzienlijk genoemd worden. Er hadden zich 17 personen, allen in het gehucht Helpman te huis behoorende, gelijk uitdrukkelijk in de conditiën was opgenomen, tot den wedstrijd aangeboden. De overwinning viel ten deel aan P. VAN BOLHUIS en H. EITENS. Aan den eersten werd het door genoemden kastelein tot prijs uitgeloofde paar fraaije schaatsen, aan den tweeden de premie, zijnde een cigarenkoker, uitgereikt.

— De uitslag der herstemming voor een lid van den raad der gemeente *Winsum*, tusschen de heeren G. A. HOPMA, pelmolenaar, en G. H. JANSSONIUS, medic. doct., beide te Winsum wonende, was als volgt: De eerstgenoemde, die bij de eerste stemming 11 stemmen had bekomen, verkreeg nu op den 29sten j.l. 17, terwijl de laatstgenoemde, die op de eerste stemming 16 stemmen had verworven, thans bij de herstemming 37 stemmen bekwam. Van de 118 kiezers hebben er 54 aan die herkiezing deelgenomen, en werden hunne stembriefjes alle van waarde bevonden.

— Het *Provinciaal Blad* no. 7 bevat eene circulaire van gedeputeerde staten, d.d. 18den Januarij, ten geleide van 27 model-tabellen voor de onderscheidene soorten van instellingen van weldadigheid en eene nota om te strekken tot leiddraad bij het invullen dier tabellen.

## Surrogaat voor aardappelen.

Tot de kultuurplanten, welke in dezen tijd de opmerkzaamheid tot zich trekken, behoort ook de aardnoot (*Apios tuberosa*). Deze plant bereikt eene hoogte van 8 tot 10 voeten en verdient reeds als eene schoone duurzame sierplant voor groote bloempartijen, gelijk mede tot bekleeding van muren en zomerpriëlen, de aandacht; maar van meer belang is zij voor landhuishoudkundigen en warmoezeniers, daar hare menigvuldige, van knollen uitloopende wortelen weder eene aanzienlijke menigte eetbare knollen voortbrengen van de dikte eener [illegible] tot die eener walnoot, die een wit meel van veel meer voedende stof bevatten, [illegible] andere wortelgewassen. De apiosknollen [illegible] dan eens zoo veel stikstofhoudende stoffen, [illegible] zoo veel vetsubstantie, en de verhouding der suikeraardige en andere oplosbare stoffen is ten minste het drievoudige tegen die in de aardappelen. Naar de proeven, tot hiertoe omtrent den aanbouw dezer plant bekend geworden, is het naauwelijks te betwijfelen, dat zij onder de wortelgewassen eene aanmerkelijke plaats zal innemen, vooral daar zij ook de strengste koude uithoudt. Het hiervan bereide meel heeft de kleur der *Revalenta Arabica*, eenen dergelijken smaak, en schijnt hetzelfde product te zijn, dat tot dit aangeprezen genees- en voedingsmiddel — misschien met een bijvoegsel van havermeel — gebruikt wordt. Het vaderland van dit knolgewas is Virginië, waar het deels als brood gegeten, deels in de keuken tot menigvuldige geregten gebezigd wordt, terwijl de knollen, afgekookt en geschild, eenen zeer aangenamen smaak hebben. Er wordt aanbevolen, om de apios afwisselend met maïs in rijen te planten, daar de stengels van de maïs, die zich veel spoediger ontwikkelen, als steunpalen dienen, rondom welke de apios-stengels hunne ranken kunnen slaan; beide geven dan, vóór den herfst gesneden, een voortreffelijk voeder voor het vee. Een met de kultuur dezer plant verbonden voordeel moet ook daarin bestaan, dat men de wortelknollen inoogsten kan, zonder den hoofdstok uit te rukken, waaraan zich dan alle jaren de lange, voortkruipende wortelen met hunne knollen zouden voorttelen.

## Industrie te Parijs.

De 501 slagers geven aan 1429 personen werk. De omzettingen in dezen tak van industie bedragen 74,893,132 fr. De 601 bakkers houden 2646 personen bezig. De omzettingen in dezen tak bedragen 60,242,300 fr. Men telt te Parijs 381 spekslagers, die 833 personen, waaronder 72 vrouwen, bezig houden. De handel in dezen tak bedraagt 15,731,312 fr. De 22 brouwerijen hebben 238 werklieden in dienst; de omzettingen daarin bedragen 3.851,500 fr. De 94 chocolade-fabrijken tellen 396 werklieden, en produceren eene waarde van 3,897,000 fr. De kappers, ten bedrage van 91, zetten om voor een cijfer 6,262,300 fr. en houden 659 personen, waaronder 284 vrouwen in dienst. In een enkel arrondissement, namelijk het 6de, beloopen de omzettingen in deze industrie alleen eene som van 3,749,000 fr. De 126 distillateurs hebben 318 werklieden in dienst en produceren voor eene waarde van 8,276,800 fr.; 402 pastijbakkers hebben een personeel van 1696 werklieden, hunne omzettingen bedragen 12,250,000 fr.; 9 suiker-raffinadeurs hebben 435 personen in dienst en produceren eene waarde van 23½ millioen.

De 125 timmerlieden te Parijs, geven in gewonen tijd aan 3545 arbeiders werk, en brengen aan werk eene waarde voort van 16,137,600 fr. De loodgieters, ten getale van 119, tellen 1166 werklieden in hunne dienst, hun arbeid brengt eene waarde voort van 6,082,000 fr.; 369 aannemers van metselwerken houden 9287 personen bezig, zij brengen eene waarde voort van 26,853,740 fr. Hierbij dient echter in het oog te worden gehouden, dat de groote buitengewone openbare werken daaronder niet begrepen zijn. De 119 steenhouwers in marmer hebben 992 werklieden in dienst, hunne omzettingen geven een cijfer van 4 728.980 fr.; 1020 schrijnwerkers hebben een personeel van 8134 werklieden. Hunne zaken bedragen eene som van 26,958,900 fr. Er zijn 872 huisschilders, die 5,571 personen in dienst hebben; het totaal hunner zaken is 16,134,500 fr. Het aantal roekverdrijvers, ten bedrage van 334, heeft 2829 personen, die in hunne dienst staan. Hunne zaken beloopen 10,171,800 fr. De slotenmakers, ten getale van 742, geven aan 1869 werklieden arbeid, hunne omzettingen bedragen 18,600,900 fr.

## De landengte van Perekop.

De halfvergetene landengte van dezen naam zal in dit jaar nog wel eene aanmerkelijke rol spelen, wanneer althans de togt der verbondenen naar het Taurische schiereiland gevolg zal hebben. Een historische terugblik op den kampstrijd om Perekop zal derhalve niet onwelkom zijn, en welligt tot oplossing der nu en dan opgeworpene vraag, of de landengte houdbaar of niet is, iets kunnen toebrengen.

De landengte van Orkapi (gouden poort), zoo als de naam eigenlijk luidt, is zes wersten (Russische mijlen) breed en was nog in het jaar 1736, toen MUNCH ze voor de eerste maal forceerde, door eene twaalf vadems breede en zeven vadems diepe gracht doorsneden. Zes steenen torens en buitendien de vesting Orkapi zelve dienden tot bescherming van het geheel. Op deze, bij de Tartaren voor onverwinlijk gehoudene fortificatiën rukte in het genoemde jaar de Russische generaal MUNCH aan. Twee liniën werden veroverd, en twee dagen daarna gaf zich de vesting Orkapi over. De lafhartigheid van de ter verdediging ontbodene 100,000 Tartaren en 1000 Janitsaren, alsmede de luiheid van de tot herstel der gracht bestelde arbeiders waren het, en geenszins de overwinning der Russische wapens, waardoor den vijand het hart des schiereilands geopend werd, die nu een' vernielingstogt door het schoone land deed, die welligt slechts met de teistering der Paltz door de Franschen te vergelijken is.

Eene maand nadat MUNCH voor Orkapi gestaan had, gaf zich Baktschi Serai (Tuinpaleis) aan hem over, die oude residentie der Khans van de Krim, welke na korten weerstand viel Nu begon een vernielingswerk, waarop de Vandalen roem zouden hebben kunnen dragen; tweeduizend huizen en het groote prachtige serail van den Khan werden in de asch gelegd; de rijke bibliotheek van denzelven, alsmede die der Jezuïten, die hier een ordeshuis bezaten, werden aan de vlammen opgeofferd. Andere steden trof hetzelfde lot, en de veldmaarschalk MUNCH wilde juist de vesting Kaffa aanvallen, toen eene ziekte hem tot den terugtogt naar Perekop noodzaakte. Hier werden nog de liniën geslecht en de muren der vesting verbrijzeld; toen verliet hij het woest geworden schiereiland, dat niet weder tot vroegeren bloei mogt terugkeeren. De schansen werden echter hersteld, en de Khan der Krim, ARSLAN GIRAI, ontving, voor den ijver daarbij bewezen, in den jare 1751 van den Sultan een eerekleed, duizend dukaten en een vereerend eigenhandig schrijven.

In den jare 1770 was het bolwerk nog zoo sterk, dat een Russische aanval gelukkig, maar voor de laatste maal kon afgeweerd worden; want in het [illegible] maal eene Russische legerschare van [illegible] liniën van Perekop. De Khan van de Krim kwam wel met 50.000 Tartaren en 7000 Turken ter harer verdediging toesnellen, maar te vergeefs. De schansen werden bestormd, en ook de poging van de Tartaren, om de Russen in den door eene landtong ingesloten zeeboezem van het schiereiland te werpen, mislukte, en de vesting Perekop viel. Nu verloor de laatste Khan, wien zijn naam „LEEUW" weinig baatte, geheel het hoofd. Hij vlood eerst naar Baktschi-Serai, en scheepte zich vervolgens ten spoedigste in naar Stambul, waar hij vergiftigd werd.

Uit de Krim vlood wat vlieden kon naar Sinope en naar Klein-Azië, en de overigen huldigden den veroveraar, prins DOLGORUKI. Achtenveertig notabelen, waaronder zelfs twee gevlugte zonen van den Khan, legden te Petersburg den eed van getrouwheid af, en Rusland verkondigde openlijk de „onafhankelijkheid" der Krim van het huis Osman. Deze geproclameerde schijnvrijheid ging later ook nog verloren, want reeds in den jare 1773 verscheen een Russisch generaal met eene keizerlijke ukase, waarbij 10,000 Tartaren tot den oorlog tegen Zweden werden opgeroepen.

Toen het Taurische Gibraltar, voor hetwelk de geallieërden zich nu te vergeefs afmatten, uit graniet opgebouwd werd, vergat men natuurlijk Perekop niet; de liniën werden verdrievoudigd en vormen tegen het noorden eene zeer sterke borstwering.

## *Letternieuws.*

(*Ingezonden.*)

*Slaven en vrijen onder de Nederlandsche wetgeving*, door dr. W. R. VAN HOËVELL. Twee deelen, met platen. Te *Zalt-Bommel*, bij JOH. NOMAN en ZOON, 1854.

Met belangstelling namen wij dit werk van den begaafden schrijver in handen, wij koesterden er eene hooge verwachting van en vonden ons bij de lezing niet teleur gesteld. Het is onderhoudend met tact geschreven, en bevat hartroerende en hartverscheurende feiten, die men niet zonder huivering en de grootste verontwaardiging lezen kan. Mogten het slechts hooggekleurde verdichtselen zijn, maar helaas! het zijn waarheden, ijselijke waarheden, daadzaken, waarvan wij sommigen als oor- en ooggetuigen van gelijksoortigen aard kunnen bevestigen. — Op vele bladzijden herinnerden wij ons weder, wat wij aldaar gedurende ons zevenjarig verblijf in [illegible]

„In zeker opzigt (zegt v. H.) ben ik niet de schrijver van dit boek, maar slechts de verzamelaar, de compilateur." Goed, maar is dat niet het geval met de meeste werken, b. v. geschiedenis, land- en volkenkunde? — „Onder mijne bronnen behooren ook eenige der merkwaardigste schriften over Suriname in den laatsten tijd uitgegeven." — „Die bronnen heb ik opgegeven, maar de overigen mag ik niet noemen. Deed ik het, menigeen der edele mannen, die mij uit pligtbesef hunne wetenschap mededeelden, zou zich aan tallooze onaangenaamheden blootstellen en misschien voor zijn tijdelijk welzijn in de grootste gevaren worden gebragt." — Wij stemmen dit den geëerden schrijver volmondig toe; wij zelve hebben er, toen wij ons in West-Indië bevonden, de bittere ondervinding van gehad.

Dat de heer v. H. zijne bronnen niet noemt, kunnen wij billijken; maar waarom bij het vermelden van daadzaken, die den lezer somtijds de haren ten berge doen rijzen, niet tijd en plaats waar het gebeurd is, en de namen en kwaliteiten dier monsters genoemd? — zoo als bij voorbeeld de koffijplantaadje en de directeur die den koewachter een' pekelharing op den zolder liet geven (bl. 1—10 van het 2de dl.). Moest dat verachtelijk wezen ontzien worden? — Neen! — men had hem moeten noemen en signaliseren, en nog liever daguerreotyperen. — Bij het groote publiek wekt de vermelding der gebeurtenissen met op te geven den tijd, plaats, de personen en hunne betrekking in de maatschappij, meer geloof en vertrouwen dan eene schildering van gruwelen met eene Oostersche tint zonder bepaalde aanwijzing van die wreede en laag gezonkene wezens die het *stigma diabolicum* op hun aangezigt moesten dragen door een' zwarten-, gelijk de jeneverzuipers door een' rooden neus.

Het werk is in 18 hoofdstukken verdeeld; in het eerste deel volgen deze elkander aldus op:

I. *Blik op Suriname.* Zijnde kort, zaakrijk en goed geschreven.

II. *Moeder en kind.* Ja, zoo ontduikt men in Suriname de wet, zoo smoort men daar de stem der menschelijkheid, en menige slavenhoudende Jodin of Mulattin overtreft aldaar in wreedheid den rooden tijger der Surinaamsche bovenlanden.

III. *Het kapitaal en de rente.* Deze zijn de groote hefboomen in de maatschappij en in Suriname de hechte slagboomen waarop alle menschelijk gevoel verkleumt en de emancipatie afstuit. Geldzucht en heerschzucht maakt menig slavenhouder tot eenen wreeden meedoogenloozen beul.

IV. *Huiselijke tucht.* Die folteringen zijn ook ons van nabij bekend, waarvan jaloerschheid dikwerf de verschrikkelijke drijfveer is.

V. *Het piket van justitie.* Ja, men straft aldaar al naar mate dat men betaald wordt, zonder eenig onderzoek waarom? — èn of dat dáárom waarheid is, het afstraffen geschiedt alleen op verzoek van den meester of meesteres.

VI. VII. *Voedsel en kleeding.* Beide laten voor de slaven in Suriname veel te wenschen over en zijn inderdaad allerellendigst.

VIII. IX. Ook heeft de heer VAN HOËVELL de plantaadjes, de slaven en den arbeid goed en naar waarheid beschreven, waarin blijkbaar een deskundige de hand gehad heeft. De *Kreolen-mama* is met den troep slavenkinderen (bl. 164) uitmuntend beschreven en in plaat voorgesteld; honderde malen hebben wij die kinderparade met hare dikke buiken en uitwaartsche knieën met den uitroep „*Odi Masra*" en met hunne handjes „*Oppo!*" en „*Sakka*" gezien en gehoord.

In het tweede deel vindt men:

I. *De straffen.* Ook daarvan hebben wij afgrijselijke voorbeelden op de plantaadjes gezien.

II. *Het dagboek van een Reiziger* vermeldt wreedheden, die op de plantaadjes geene uitzonderingen zijn; de zweepslagen vallen er dagelijks.

III. *Huisslaven.* Bij arme Joden en kleurlingen worden de huisslaven veelal verhuurd, en het minst gevoed en gekleed, terwijl jonge schoone slavinnen bij vele blanken gedwongene concubines zijn.

IV. *Strafbedreigingen tegen vrijen.* Geene strafbepalingen worden in Suriname minder overtreden dan deze, want geen vrije zal dat „Zwarte vee," zoo als het daar heet, schuilplaats verleenen.

V. *Het toezigt.* Ook dit bestaat niet, want zij die gecontroleerd moeten worden, controleren zich zelven.

VI. *De godsdienst*, die ons broederliefde en menschenmin leert, wordt in eene slavenkolonie als gevaarlijk beschouwd, en zij die de negers, die tot het apengeslacht behooren, van Christendom spreken en vermeenen dat dat „zwarte vee" behoefte aan onderwijs en godsdienst heeft, verraden groote onkunde. Velen schamen zich zelfs niet om die „smakvoeten," hunne broeders en natuurgenooten te noemen, zegt een planter of ambtenaar in de kolonie Suriname. Op bl. 222 van het 2de dl. lezen wij: „De Hernhutters zullen met hun Christendom nog maken dat alles spaak loopt, even als de onlangs overleden procureur-generaal, die, toen hij den dood voelde naderen, philantropische idées kreeg." — Mogt dit de waarheid en zijn dood vrede geweest zijn, — dat zoude ons al het bittere weder zoet maken.

VII. *Wegloopers en boschpatrouilles.* Meermalen hebben wij de patrouilles met gevangene negers en negerinnen, die afgekapte en *geburbacotte* (d. i. gerooste en in den rook gedroogde) slavenhanden droegen, in triomf te *Paramaribo* zien binnenkomen; meermalen hebben wij de treurige overblijfselen van verbrande hutten en vernielde kostgronden in de Surinaamsche bosschen gezien; ook deze sombere schildering door v. H. van het vervolgen van gevlugte weerlooze slaven, vrouwen en kinderen, geven een trouw en juist denkbeeld dier jagtpartijen.

VIII. *Verdedigers der slavernij.* Dit laatste hoofdstuk bevalt ons nog het best van allen; het is een schoon en treffend resumé van het geheel, vol van gevoel en waarheid, ja het bewijst eene volkomen onwederlegbare waarheid, zoo was het — zoo is het in Suriname! Bij een *onpartijdig* onderzoek kan dit niet worden tegengesproken. — Mogten de verdedigers van een schreeuwend onregt, dat niet meer houdbaar is, ook dit zelven openlijk erkennen, en helpen medewerken tot afschaffing der afschuwelijke en vreeselijke slavernij, dan voorzeker zouden zij eene zalige zelfvoldoening smaken en de [illegible] emancipatie grootelijks helpen bespoedigen.

[illegible] wij een paar onnaauwkeurigheden in het [illegible], die men misschien onder de drukfeilen moet [illegible] bl. 9: „Suriname is een kustland. Bergen heeft zij [illegible] ziet men dezelve op plaat 4 (vignet) en pl. 5 [illegible]. Onder de hoofdstroomen had men bl. 9 ook de *Com*[illegible] moeten noemen — en voor Saramaka (bl. 9 en 27), Mero[illegible] (bl. 14), Comewijne (bl. 16, 17, 18 enz.), leze men: Saramakka, Marowijne en Commewijne, en in plaats van Coppinami (bl. 29) Coppename; geen Walembo, maar Wajombo; geen Bananen en Berg en daal (bl. 26), maar Banannen, Berg en dal; voor *Koekoeri* (bl. 39), *Koeri-Koeri.* Overigens is de spelling van het Neger-Engelsch in dit werk beter dan in vele andere (*).

Intusschen durven wij dit belangrijk werk ruimschoots aanbevelen; ook de uitvoering is uiterst net en zindelijk. Wij wenschen hetzelve in het belang der menschheid vele lezers toe, opdat het de afschaffing van de menschonteerende slavernij bevorderlijk moge zijn.

T.

(*) De schr. laat hier eenige aanmerkingen op de platen en vignetten in het werk van den heer v. H. voor[illegible] volgen, welke voor hen die de platen zelve niet voor [illegible] hebben van geen belang zijn. *Red.*

## [illegible]

OOSTERMEESSELER, 30 Januarij. De [illegible] heer jhr. v. d. Wijck, collator dezer gemeente, heeft eergisteren aan den kerkeraad medegedeeld, dat hij uit het hem ter electie aangeboden tweetal kandidaten, zijnde de heeren *C. P. Hofstede de Groot* en *R. W. O. Rogge*, de laatste tot predikant dezer gemeente had verkozen. Het beroep is bereids kerkelijk gemeld.

AMSTERDAM, 31 Januarij. Uit het besotene gemaakte zestal, is het navolgende drietal predikanten geformeerd: ds. *van Bell*, th. dr. en pred. te Hoorn; *Adriani*, pred. te Haarlem, en *Hooijkaas Herderschee*, pred. te Nijmegen; en is daaruit beroepen ds. *F. W.* [illegible], th. dr. en pred. te Hoorn.

[illegible], 29 Jan. Ter vervulling der vacature bij de Waalsche gemeente alhier, ontstaan door het overlijden van ds. *D. Serrurier*, is het navolgende alphabetische zestal gevormd: ds. *Gerlach*, te Middelburg; *de Greef*, te Maastricht; *Busken Huet*, te Haarlem; *Lutie*, kand. te Leiden; *Snellebrand*, kand. te Amsterdam, en ds. *Stoop*, te Nijmegen; waaruit gevormd is het navolgende drietal: ds. *Busken Huet*, *Lutie* en *Stoop*; en is hieruit beroepen, ds. *C. Busken Huet*, pred. te Haarlem.

— Ds. *J. P. Hattink*, pred. te Oude en Nieuwe Wetering, heeft voor de beroeping naar Zwartsluis bedankt.

## TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 24 Januarij.

Volgens de jongste berigten uit de Krim, vragen de bevelhebbers der verbondene mogendheden de onmiddelijke terugzending van de divisie Egyptenaren, die zich thans alhier bevinden. Bij een uitval der Russen uit de vesting op den 16den waren deze met een gedeelte van het Fransche leger slaags geweest. Dertig Franschen waren buiten gevecht gesteld. Overigens was niets belangrijks voorgevallen.

PARIJS, heden, 1 Februarij.

De *Moniteur* [illegible] berigten uit Kamiesch van den 23sten. Het [illegible] aan de Russische [illegible] gelegen. De Fransche generaal *Niel* was den 24sten uit Konstantinopel naar de Krim vertrokken. Verder geeft de *Moniteur* de redenen op, die de regering er toe hebben geleid om de blokkade te leggen voor de havens van Odessa, Kaffa en Anapa.

LONDEN, heden, 1 Februarij.

Koningin *Victoria* is van Windsor teruggekeerd. Na eene tweede audiëntie, werd lord *Derby* definitief belast met de zamenstelling van een nieuw kabinet.

De *Globe* spreekt van een ministerie van coalitie.

(*Later berigt.*)

De zamenstelling van een ministerie *Derby* ontmoet zwarigheden, doordien lord *Palmerston* geweigerd heeft toe te treden tot een coalitie-ministerie. De Koningin heeft hierop lord *Aberdeen* tot zich geroepen, die heeft geantwoord morgen vroeg zijn besluit te zullen kenbaar maken. De heeren *Gladstone* en *Herbert* zijn bij lord *Aberdeen* geweest; zij zullen morgen vroeg gezamenlijk met sir *Graham* eene conferentie houden. De ministeriële crisis is alzoo nog in vollen gang.

AMSTERDAM, heden, 1 Februarij.

Volgens telegrafische berigten uit Berlijn van heden, wordt gemeld dat Oostenrijk zijn aan de bondsvergadering te Frankfort gedane voorstel tot mobilisatie [illegible] heeft ingetrokken, nadat dit door de [illegible] commissie [illegible] in de zitting van den 30sten op voorstel van Pruissen was verworpen.

Men zal thans een ander voorstel indienen, strekkende om het leger op den voet van oorlog te brengen, in dier voege, dat binnen 14 dagen [illegible] zal.

## EFFEKTENBEURS.

*Amsterdam, heden, 1 Februarij.*

| | | | | Slotkoers. |
|---|---|---|---|---|
| NEDERLAND | Werk. Schuld | à 2½ | pCt. | 61½. |
| Dito | Dito | „ 3 | „ | 73½. |
| Dito | Dito | „ 4 | „ | 90⅞. |
| OOSTENRIJK | Metalliek | „ 5 | „ | 62¾. |
| Dito | Nieuwe Litt. B | „ 5 | „ | 74½. |
| Dito | Dito 1854 | „ 5 | „ | 74. |
| Dito | 1851 en 1852 | „ 2½ | „ | 31⅞. |
| Dito | Nation. Metall | „ 5 | „ | 65¾. |
| SPANJE | Onbep. St. | „ 1 | „ | 17⅝. |
| Dito | Binnenl | „ 3 | „ | 31¼. |
| PORTUGAL | | „ 3 | „ | 38. |
| RUSLAND | Obl. *Hope* 1798 en 1816 | „ 5 | „ | 101½. |
| Dito | Dito 1828 en 1829 | „ 5 | „ | — |
| Dito | bij *Hope* | „ 4 | „ | — |

*LONDEN, heden, 1 Februarij.* Consols 91⅛.

## ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 28 Jan., kapit. *Verschuur* Bernardus, van Liverpool; den 29sten *Rozema* Jacob van Cleeff, van Triest. — Te Helvoet den 29 Jan., *Bouten* Karel August, van Batavia; *Dood* Gesina Jantina, van Memel. — Te Brielle den 29 Jan., *Brandt* de Jonge Willem, van Memel. — Te Brouwershaven den 26 Jan., *Scholtens* Lorley, van Memel, den 27sten *Oostra* Annechiena, van Aalborg, den 29sten *Kuit* Maracaibo, van Liverpool, alle 3 naar Rotterdam. — Te Vlissingen den 26 Jan., *Lovius* Trekvogel, van Pillau; den 27sten *v. d. Kerkhove* Jeannette Maria, van Triest; *Schummelketel* Johanna Maria, van Memel; *Schoon* Johanna Gerdina, van Hamburg; den 28sten *de Jonge* Egbertus, van Liverpool. — Te Sydney den 7 Nov., *Rietveld* Estafette, van Liverpool; *Post* Ardjoeno, van Londen; den 8sten *Stotte* Suzanna Christina, van Liverpool; den 10den *van Wijngaarden* Rembrandt van Rhijn en voor den 16den *de Jong* Johanna Maria, beide van Liverpool. — Te Adelaide den 3 Nov., *Swart* Fop Smit, den 21sten *Schaap* Jacoba en den 22sten *Noordhoek Hegt* Drie Vrienden, alle 3 van Londen. — Te Melbourne den 6 Nov., *Bus* Voorwaarts, den 7den *Eelkjes* Edouard Marie en *Schuurman* Nepthunus, alle 3 n. Londen. — Te Cheribon den 27 Nov., *Kok* Valparaiso en den 30sten *Rotgans* Graaf Dirk III, beide van Batavia. — Te Samarang den 24 Nov., *Jaski* Catharina Johanna, *Bijl* Rijswijk, *de Wijn* Julie Claire, den 27sten *Hoffmann* Margaretha Simonetha, *Hansen* Borneo, den 28sten *Wegman* Capella en den 30sten *Juta* Zalt-Bommel, alle 7 van Batavia. — Te Soerabaya den 17 Nov., *Bonjer* den Elshout, den 19den *van Beuren qq.* Batavia, den 23sten *Jaski* Anna en Elise, den 27sten *Pompe* Hendrina, den 28sten *Verbeek* Maria Anna, *Tonjer* Everdina Elisabeth en *Janzen* Brouwershaven, alle 7 van Batavia. — Te Indramayoe den 22 Nov., *Schaap* Amboina, van Batavia. — Te Passaroeang den 24 Nov., *Prater* Copernicus, van Batavia; *van der Meulen* Fanny en den 27sten *Verschoor* Beatrix, beide van Soerabaya. — Te Probolingo den 22 Nov., *van Rossen* Witte Corns. de With, van Soerabaya. — Te Bezoekie den 15 Nov., *Rietmeijer* Prinses Marianne, van Soerabaya, den 28sten naar Panaroekan vertrokken. — Te Tjilatjap den 22 Nov., *de Boer* Koophandel en den 24sten *ten Boekel* Nassau, beide v. Batavia. — Te Alexandriae den 8 Jan., *Hendriks* Sophia Elisabeth, van Konstantinopel. — Te St. Nazaire den 24 Nov., *Mulder* Zorg en Vlijt en *van Keulen* Cornelia, beide van Rotterdam; *Nagel* Afina Alberdina, van Dantzig. — Bij Falmouth den 28 Jan., *Nijman* Margaretha Harmanna, van Palermo naar Londen. — Te Falmouth den 25 Jan., *Sap* Vasco de Gama, van Tchesmé; den 27sten *Mulder* Vriendschap, van Marseille naar Antwerpen. — Te North Shields den 24 Jan., *den Breems* Verwisseling, van Vlaardingen. — Bij Goudstaart den 25 Jan., *Besseling* Elsina, van Nizza naar Londen.

Vertrokken van Sydney den 4 Nov., kapit. *Gollards*, Cornelia en Henriette, naar Batavia; den 11den *Sanders* Graaf van Nassau, n. Java; den 12den *Sikkens* Jacqueline en Elise, naar Batavia. — Van Hong Kong den 12 Dec., *Deurholst* Louize Jacoba Cornelia, naar Whampoa, om voor Java te laden. — Van Batavia den 27 Nov., *Verschuur qq.* Hendrika en den 26sten *Evers* Souburg, beide naar Soerabaya; *Maas* Bulgerstein, naar Pekalongan; den 4 Dec., *Nepperus Tzn.* Mercurius, naar Tagal; *Hazelhof* Oostergoo, naar Soerabaya; den 6den *van de Erve* Sooloo, naar China; den 7den *Nap* Admiraal Zoutman, naar Soerabaya; *Tweehuis* Canton, n. Bantam; den 8sten *Tjebbes* Marianne, naar Samarang. — Van Tagal den 2 Dec., *Zijlstra* Menter, naar Amsterdam. — Van Cheribon den 2 Dec., *Prange* Ottolina, naar Batavia. — Van Samarang den 28 Nov., *Halbertsma* Johanna, naar Soerabaya; den 29sten *Vonk* Neerlands Koningin, naar Nederland. — Van Soerabaya den 27 Nov., *Hofman* Nieuw Lekkerland, naar Bezoekie; den 29sten *Rotgans* Prins Frederik der Nederlanden, naar Passaroeang. — Van Passaroeang den 20 Nov., *van Duivenbooden* A. R. Falck, naar Amsterdam; den 22sten *Hoogenstraten* Jonge Jan, naar Rotterdam; den 27sten *Veenstra*-Schoon Verbond, naar Amsterdam. — Van Tjilatjap den 20 Nov., *Stapert* Admiraal de Ruijter, naar Amst. — Van St. Thomas den 22 Dec., *Gemkens* Marinus en Geertruida, naar Haïti. — Van Triest den [illegible] Jan., *Bakker* Thalia, naar Rotterdam. — Van North Shields den 26 Jan., *de Haan* [illegible], naar [illegible]. — Van Hartlepool den 26 Jan., *de Boer* Aurora en *Bruins* Harmonie, beide naar Porto. — Van Dantzig den 24 Jan., *Wig* Hilke, naar Antwerpen.

Zeilklaar te Guatimala den 1 Dec., kapit. *Struijk* Louise Roelofvienne, naar La Union. — Te Cette den 21 Jan., *Branbergen* Twee Gebroeders, naar Amsterdam. — Te Bristol den 26 Jan., *Roosenbeek* Bureau Veritas, naar Cardiff. — Te Newcastle den 26 Jan., *Schaap* Maria Johanna, naar Nickerie; *Efting* Jeanine, naar Konstantinopel; *Leversteijn* Vrijhandel, n. Cadix; *den Breems* Fortuna, naar Lissabon.

In lading te Londen den 26 Jan., kapit. *Dijkstra* Geertina Harmina, naar Amsterdam.

DELFZIJL, 29 Jan. Het schip Wijbrandus Udo, kapit. *Brouwer* (zie ons vorig berigt), van Delfzijl naar Newcastle en Suriname, is gisteren tusschen de beide Steenen hoofden, waar het was zittende, uitgewerkt en in de haven gekomen. — Heden is met adsistentie van loodsen voor de haven gearriveerd het schip Laura, kapit. *Pauls*, van Memel naar Halte, geladen met lijnzaad; men hoopt het morgen in de haven te werken.

Den 25 Jan. is, volgens berigt van Deal van den 26sten dito, onder de St. Nicholas Kustwacht aan het strand gespoeld eene plank, waarop met vergulde letters Theodora Josina. (Het schip Theodora Josina, kapit. *H. H. Vierow*, is den 16 Jan. van de Zoutkamp naar Liverpool vertrokken).

Aangaande het schip Caroline, kapit. *J. J. Kip*, van Hamburg naar Rouen, te Boulogne binnengebragt (zie ons vorig berigt), wordt van Duinkerken van den 26 Jan. gemeld, dat hetzelve aangezeild was geworden door het aldaar aangekomen schip Emma, kapit. *Demester*, van Messina, die de equipage benevens des kapiteins vrouw te Duinkerken aangebragt had, zijnde de kapitein daarbij verdronken.

Te Harburg overwinteren, onder meer andere, de volgende schepen: Gesina, kapit. *Post*; Tietje, kapit. *Visser*; Aleida, kapit. *Walker*; Jacobina, kapit. *Bontekoe*; Georg, kapit. *Jongebloed*; Geertruida, kapit. *Kramer*; Vr. Trientje, kapit. *Heijenga*; Alberdina, kapit. *Nautje*; Maria, kapit. *Walker*; Eendragt, kapit. *Hoekstra*; Elisabeth, kapit. *Pelsüder*; Geertruida, kapit. *Bakker* en Emma Maria, kapit. *Sap*.

## BURGERLIJKE STAND.

Van den 26sten Jan. tot en met den 1sten Febr. 1855 zijn te *Groningen* geboren 14 zoons en 15 dochters; gehuwd 4 paren; overleden 18 ouden en 10 jongen.

## HANDELSBERIGTEN.

### GRAANMARKTEN.

*AMSTERDAM*, 31 *Jan.* Tarwe onveranderd: 128 ℔ n. b. Poolsche *f* 475 a *f* 485. — Rogge ruim prijshoudend: 118 ℔ Archangel *f* 304. — Gerst zonder handel. — Boekweit prijshoudend. — Haver mede zonder handel. — Koolzaad op 9 vat op September en October 74½ p. vl. — Raapolie op 6/w. *f* 53,75; Vliegend *f* 52,50; op Mei *f* 49. — Lijnolie op 6/w. *f* 41,25; Vlieg. *f* 40.

*ROTTERDAM*, 29 *Jan.* Granen over 't algemeen met geringen omgang en weinig prijsverandering. Tarwe: 158, 160, 162 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 440, *f* 450, *f* 460; 160 ℔ Bovenl. *f* 423. — Boekweit: op 140 ℔ Rhijn *f* 240. — Raapolie op 6/w *f* 55; kont. *f* 54. — Lijnolie op 6/w. *f* 41; kont. *f* 40; 1° Maart *f* 39 a *f* 39,25; April *f* 39,25 a *f* 39,50; Junij *f* 39,50. — Raapkoeken: harde *f* 85,90. — Lijnkoeken: harde *f* 13,50; zachte *f* 14,50, *f* 15.

*EMDEN*, 27 *Januarij.* De aanvoer van Granen was deze week zeer gering. Tarwe en Rogge in loco met meer vraag en hoogere prijzen; Gerst onveranderd; Haver ¼ l.d'or hooger; Boekweit stil; Boonen, late kwaliteit ½ l.d'or hooger.

*KEULEN*, 27 *Jan.* In weerwil van de geringe kooplust, bleven de prijzen staan. Naar Tarwe was weinig vraag: 234 ℔ 10 a 10¼ thl. — Rogge in geringe mate aangevoerd: 220 ℔ 8⅛—¼ thl.; tegen Maart en Mei 6—7⅟₁₂ thl.

Daar de vrees voor nadeel aan de jonge Koolzaadplanten verdwenen is, doordien de in groote hoeveelheid gevallen sneeuw ze voldoende bedekt, heeft men Raapolie niet dan lager kunnen verkoopen, terwijl de vraag nog zeer beperkt blijft: p. 285 ℔ 40¾ thl.; op Mei 36 a 37¼; tegen Oct. 35 a 35¼ thl.

*LONDEN*, 29 *Jan.* Tarwe 2 sh., Haver 1 sh. lager. — Gerst [illegible].

### BOTERMARKTEN.

*LONDEN*, 26 *Jan.* Vreemde Boter is slechts matig gevraagd, daar de hooge prijzen de consumtie verminderen. De noteringen zijn: beste Vriesche 112 a 114 sh.; mindere soorten 82 a 114 sh.; Holl. 86 a 90 sh.; Kamper en Zwolsche 100 a 108 sh.; Bosscher 70 a 88 sh.; Groninger 84 a 86 sh.; Fransche 82 a 84 sh.

## EFFEKTENBEURS.

*Amsterdam, 31 Januarij.*

NEDERLAND, Werkel. Schuld 2½ pCt. 61½; Dito Dito 3 pCt. 73⁷⁄₁₆; Dito 4 pCt. 90⅞. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 17⅝; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 31¼. — PORTUGAL, te Londen, 3 pCt. 38. — RUSLAND, bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 102. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 62⅟₁₆; Dito Dito 2½ pCt. 31⅞; Dito Dito rente Amsterdam 1854 5 pCt. 73¾; Mexik. Onbep. St. 3 pCt. 20⅜; Brazilië 1824 £ 100 5 pCt. 97½.

## ADVERTENTIËN.

**Verslag van de Instelling ter eere van WESSEL GANZEVOORT te Groningen, over den jare 1854, gedaan aan de Leden.**

MIJNE HEEREN!

Het is heden de zesde algemeene jaarlijksche vergadering, welke wij houden. Zóó vooruitgegaan, als wij meer dan eens hoopten, dat zou geschieden, zijn wij niet. Wij blijven nog verre van ons doel, om Academische *beurzen* te kunnen geven; wij kunnen nog niet ééne uitloven. Maar wij willen tevreden zijn, dat wij die toekomst, met hoe langzame schreden dan ook, toch naderen.

Het getal leden was, den 31sten Dec. 1853, 82; in 1854 werd dit getal met niemand verminderd; daarentegen is er één bijgekomen, zoodat den 31sten Dec. 1854 het geheele getal onzer leden was 83.

De ontvang was in 1854 deze:

| | |
|---|---|
| Aan vaste contributiën | *f* 280,00 |
| — geschenken | - 40,00 |
| — renten | - 65,68½ |
| | *f* 385,68½ |
| Gaan af onkosten | - 32,35 |
| Zoodat wij in 1854 hebben gewonnen | *f* 353,33½ |

De renten zijn schijnbaar geringer dan vroeger, dewijl er door verwisseling van effecten voortaan op den 1sten Mei zullen ontvangen worden, die anders den 1sten Jan. en den 1sten Julij werden geïnd.

De geheele staat van ons Fonds was den 31sten Dec. 1854:

| | |
|---|---|
| *f* 300, 2½ pCt. N. Werk. Schuld, tegen 60 pCt. gerekend | *f* 180,00 |
| - 500, 3 pCt. N. Werk. Schuld, tegen 73 pCt. | - 365,00 |
| - 2000, 4 pCt. op de stad Groningen voor de Gasfabrijk | - 2000,00 |
| - 151,75, 3½ pCt. in de Spaarbank | - 151,75 |
| - 58,57½ kasgeld | - 58,57½ |
| Zoodat ons Fonds nu eene waarde heeft van | *f* 2755,32½ |
| Terwijl nog achterstallig is | - 35,50 |
| | *f* 2790,82½ |

Als wij evenwel de waarde der effecten Ned. Werk. Schuld terug brengen op den lageren stand, volgens welken zij voor vijf en zes jaar zijn ingekocht, dan is de waarde iets minder, te weten *f* 2738,06½.

| | |
|---|---|
| En zoo wij daarnaar de waarde op den 31sten Dec. 1853 stellen op | *f* 2349,99 , |
| dan is ons Fonds in dit jaar aangewonnen met | - 388,07½ |
| | *f* 2738,06½. |

De renten van dit Fonds bedragen (met uitzondering van het nog niet belegde kasgeld) den 31sten Dec. 1854 *f* 107,52, zoodat, daar de renten een jaar vroeger *f* 91,83½ beliepen, deze zijn aangewonnen met *f* 15,68½.

Wij hebben voorts het verblijdend berigt ontvangen, dat door een voormalig stadgenoot *f* 500 voor ons Fonds zijn belegd in de *Maatschappij voor Lijfrenten*, ten vorigen jare hier opgerigt, om een vast fonds voor weldadige doeleinden of ter bevordering van menschheil te verkrijgen. Gedurende dertig jaren kan ons Fonds daaruit trekken, eerst *f* 22,50 jaarlijks, doch later meer; zelfs is het mogelijk, dat deze renten eenmaal tot *f* 100 klimmen.

Met aandrang bevelen wij onze Instelling aan uwe hulp verder aan, opdat wij althans ééne beurs van *f* 200 's jaars weldra uit onze renten kunnen uitloven. Er is groote, dringende behoefte aan!

GRONINGEN, 31 Januarij 1855.

F. RINSMA, *Voorzitter.*
W. J. ROELFSEMA, *Penningmeester.*
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secretaris.*
J. MEIJER.
J. GRUNO ALDERSHOFF.

**PICTURA.**

GEWONE VERGADERING van het KUNSTLIEVEND GENOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering van Teeken- en Schilderkunst*, onder den naam **PICTURA**, op DINGSDAG den 6den Februarij 1855, des avonds te 7 uur, in het LOKAAL aan de Groote Markt.

VOORLEZING door Mr. A. MODDERMAN.
KUNSTBESCHOUWING uit *Amsterdam.*

*Namens het Bestuur:*
H. TIDDENS, *Secretaris.*

# SCHOUWBURG TE GRONINGEN.

**Op Zaturdag den 3den Februarij 1855:**

# DE EKSTER EN DE DIENSTMAAGD,

**OF DE ONSCHULDIGE DIEFSTAL,**

Tooneelspel in 4 Bedrijven, naar het Fransch *La pie voleuse*, waarin Mej. SOETERIK, geb. DE KONING, de Titelrol zal vervullen.

Na hetzelve:

**DE ZUSTER VAN JOCRISSE,**

kluchtige Vaudeville in 1 Bedrijf.

Aanvang te 6½ uur.

## *Weldadige Stadgenooten!*

De **BUITENGEWONE COLLECTE**, gisteren ten behoeve onzer Armen gehouden, heeft opgebragt de aanzienlijke som van ***f* 460.78**, benevens 6 halve Brooden en eenige Kleedingstukken.

Zoo veel doenlijk zullen wij in den buitengewonen nood onzer Armen trachten te voorzien, daartoe mede in staat gesteld door Uwe, ons op nieuw betoonde Weldadigheid, waarvoor wij U bij dezen onzen hartelijken dank betuigen.

GRONINGEN, 1 Februarij 1855.

*Het Armbestuur der Ned. Er. Gemeente van Groningen,*
*Namens hetzelve:*
L. ALI COHEN, *Voorzitter.*
J. S. ROSENBACH, *Secretaris.*

## HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*₊* Getrouwd:

**H. H. KWIST,**
*Scheepskapitein,*
met
**G. PLASTER.**

GRONINGEN, 1 Februarij 1855.

*₊* Heden overleed ons geliefd jongste Dochtertje SARA HELENA, ruim drie jaren oud.

WINSCHOTEN, 27 Januarij 1855.

[illegible]
[illegible] HESSELINK.

*₊* Bij den Boekhandelaar [illegible], in de O. Boteringestraat, kan men zich bij voortduring

# ABONNEREN OP EENEN LEESCIRKEL

VAN

# Tijdschriften,

waarin thans gelezen worden: *het Album der Natuur*, — *de Economist*, — [illegible] — *de Gids*, — *de Globe*, — *de Huisvriend*, — *Iris*, — *de Konst- en Letterbode*, — *de Maandelijksche Kronijk*, — *de Lectuur voor de* [illegible], — *het Leeskabinet*, — *het* [illegible] — [illegible] *oefeningen*, — *Maria en Martha*, — *Nederl. Museum*, — *Nederland*, — *het Pantheon*, — *de* [illegible] — [illegible] *Dorpsbibliotheek*, — *de Tijd*, — *onze Tijd en de Tijdspiegel*, — benevens de meeste Almanakken en prachtplaatwerken.

De abonnementsprijs is *f* 5.00 in het jaar. Des WOENSDAGS en ZATURDAGS worden telkens twee of drie Boeken bezorgd en de vorige afgehaald, ontvangende ieder op zijne beurt de nieuw verschijnende nommers het eerst.

## EN EEN' LEESKRING,

**waarin de beste en nieuwste letterkundige**

# WERKEN EN ROMANS

worden opgenomen.

Ieder Geabonneerde ontvangt telken 14 dagen een Boekdeel van omstreeks 300 bladzijden voor den prijs van *f* 3.00 in het jaar.

*** Bij den Boekhandelaar **M. GAASBEEK** is à 10 Cents verkrijgbaar:

# DE 2DE BELANGRIJKE BRIEF

VAN EEN'

## AMSTERDAMSCHEN JOOD,

**vrijwilliger in het Fransche leger voor**

# SEBASTOPOL,

**aan zijne Moeder te *Amsterdam*.**

(Letterlijk overgedrukt, met het Portret.)

**5de Druk of 7de duizend.**

Van den EERSTEN BRIEF, waarvan in drie weken meer dan *vijftiendnizend* Exemplaren à 10 Cents verkocht werden, zijn thans weder Exemplaren voorhanden.

# Morgen te bezien

in het REVENTER, de belangrijke VERZAMELING **BOEKEN, PLATEN, ENZ.**, welke op MAANDAG den 5den Februarij en volgende dagen, des avonds te zes uur, publiek zullen worden verkocht, en waarvan de CATALOGUS à 10 Cents is te bekomen bij

J. DOESBURG,

*Boekverkooper*, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

EEN

## DRENTSCH GEMEENTE-ASSESSOR

MET ZIJNE

## TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

# Amsterdam,

**in 't voorjaar van 1843.**

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 8—50.

# Aan den Haard.

**Geschiedenissen uit het dagelijksche leven, FRANZ HOFFMANN**

NAVERTELD

DOOR

## J. J. A. GOEVERNEUR.

**PRIJS *f* 1,50.**

# TAFEL

## OF BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

# OPROEPING VAN CREDITEUREN.

De SCHULDEISCHERS van den Gefailleerden **WILLEM WILLEMS KUIPER**, Scheepsbouwer te *Oude Pekela*, worden bij deze uitgenoodigd, om te verschijnen in de AUDIËNTIEZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Winschoten*, op DONDERDAG den achtsten Februarij aanstaande, des middags te twaalf uur, ten einde alsdan, ten overstaan van Z.E.A. den Heer REGTER COMMISSARIS in diens Faillissement, te worden gehoord over een door dien Gefailleerde alsdan aan zijne gezamentlijke Chirographaire Schuldeischers aan te bieden **ACCOORD**.

WINSCHOTEN, 31 Januarij 1855.

*De Curator:*

*Mr.* W. R. EMMEN.

*** Behalve het vroeger aangekondigd Huis, zal op DINGSDAG den 6den Februarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van Mej. de Wed. N. DE MULDER, in de Heerestraat te *Groningen*, worden verkocht:

II. Een overdekt **TJALKSCHEEPJE**, genoemd ***DE VROUW MARIA***, groot 39 Tonnen, liggende in het Zuiderdiep te *Groningen*, tegenover de Pelsterstraat.

De gewone **LANDVERHUURING** der **GROENLANDEN** van Mr. O. J. QUINTUS, te *Aduarder-Voorwerk*, om te Hooijen of te Weiden, zal GEHOUDEN worden na den 15den Maart; nader aan te kondigen.

# DOOR VERTREK NAAR ELDERS,

zullen, op MAANDAG den 19den Februarij 1855 en vervolgens, telkens des morgens te 10 uur te beginnen, ten verzoeke en ten Huize van J. F. DE VRIES, in de Gelkingestraat te *Groningen*, publiek, voetstoots worden verkocht: eene groote partij **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: MAHONIE- en EIKENHOUTEN SECRETAIRES, CHIFFONIERES, COMMODES, KABINETTEN, LINNENKASTEN, RONDE en andere TAFELS, SPIEGELS en SCHILDERIJEN met VERGULDE en andere LIJSTEN, VERLAKTE BLIKGOEDEREN, fijn PORSELEIN en GLASWERK, eene partij nieuwe IJZEREN POTTEN en KETELS, KOFFIJMOLENS en hetgeen meer te bezien zal zijn Vrijdag bevorens, des morgens van 10—12 en des namiddags van 2—4 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

De GEANNONCEERDE **HOUTBOELDAG** in het ***KOLHAMSTER-BOSCH***, ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. H. W. MEURSING en Kinderen, zal op den 5den dezer **geen voortgang hebben.**

J. PICCARDT,

*Nots.*

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. H. W. MEURSING, [illegible] en Kinderen, op WOENSDAG den 21sten Februarij 1855, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Hoogezand*, publiek te Koop presenteren:

I. Eene **BEHUIZING**, lett. A no. 47, genoemd het ***BOSCH-HUIS***, met het ERF, den TUIN, APPELHOF en twee Kampen LAND, staande en gelegen te *Sappemeer*, Stadsgrond, groot 1.27 30 Ellen.

II. Vier Kampen LAND, genoemd de ***SLOCHTER-BALLEN***, gelegen aan de Noordzijde van het Achterdiep onder *Sappemeer*, Stadsgrond, groot 2.25.40 Ellen.

III. Een stuk BOSCHGROND, groot 1.13 60 Ellen, gelegen te *Kolham*, zijnde het eerste gedeelte der Westelijke Laan van het Kolhamsterbosch.

IV. De Oostelijke LAAN van dat Bosch, ter grootte van 2.19.70 Ellen, met de daarop staande 2550 Stuks EIKEN BOOMEN.

V. Eene BEHUIZING, lett. D no. 20 en V no. 209, met ERF en TUIN, staande en gelegen in de *Kiel-Windeweer*, Oostkant, Stadsgrond, in gebruik bij . . . BAKKER.

VI. Eene BEHUIZING, lett. B no. 20 en V no. 66, met ERF en TUIN, mede aldaar, in gebruik bij H. TER WIJN & CONSS.

VII. Eene nieuwe BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, lett. D no. 44 en V no. 221, met het ERF, den TUIN en achterliggende plaats LAND, groot 4 89.90 Ellen, staande en gelegen te *Kiel Windeweer*, Westkant; en

VIII. Twee plaatsen LAND, te zamen groot 10.18.72 Ellen, gelegen gedeeltelijk te *Kiel-Windeweer*, Westkant, en gedeeltelijk onder de gemeente *Anlo*.

*** Mr. **S. C. H. PICCARDT**, Notaris te *Pekela*, zal, ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. H. W. MEURSING, te *Hoogezand*, en Kinderen, op VRIJDAG den 23sten Februarij 1855, des avonds te 5 uur, te *Nieuwe Pekela*, ten Huize van den Logementhouder R. G KOOPS, publiek presenteren te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. no. 321, met het ERF, den TUIN en achterliggende plaats best GROEN- en BOUWLAND, DALLEN en HOOGVEEN, groot 25 01.80 Ellen, staande en gelegen te *Nieuwe Pekela*, Zuidkant, Stadsgrond, no. 68.

II. Eene plaats GROEN- en BOUWLAND, DALLEN en HOOGVEEN, groot 23.75.70 Ellen, waarop is staande eene nieuwe BOEREN SCHUUR met ruime VEESTALLEN, staande en gelegen te *N. Pekela*, Zuidkant, Stadsgrond, no. 69, ten Westen van perceel I.

III. Twee VEENPLAATSEN met den ONDERGROND, gelegen in de Markte van *Buinen*, Gemeente *Borger*, Provincie *Drenthe*, Zuidzijde den Hoofddreef, bekend onder no. 37 en 38, ieder ter grootte van 15 26.40 Ellen.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van W. FRENKING en Vrouw, op DINGSDAG den 6den Februarij 1855, des avonds te zeven uur, ten Huize van den Logementhouder D. RANDA MULDER, te *Winschoten*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING** en **TUIN**, met nog eene afzonderlijke **WONING**, staande en gelegen aan de Langstraat te *Winschoten*. Om te aanvaarden den 1sten Mei 1855.

Nadere informatiën ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen JACOB NANNES NANNINGA en Vrouw, op WOENSDAG den 7den Februarij 1855, des avonds te zeven uur, ten Huize van den Logementhouder D. R. MULDER, te *Winschoten*, publiek te verkoopen:

Eene BEHUIZING en SCHUUR, HOF en TUIN, met de VASTE BEKLEMMING van de daarbij behoorende LANDERIJEN, staande en gelegen te *Sint-Vitusholt*, onder *Winschoten*, groot 4 Bunders, 42 Roeden, doende jaarlijks op Michiel tot vaste huur *f* 20—00.

De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van JAN H. HOUWEN c. s., op DINGSDAG den 13den Februarij 1855, des avonds te zes uur, ten Huize van den Kastelein J. MEIJER, te *Beerta*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING**, waarin sedert eene reeks van jaren de ***SCHOENMAKERIJ*** met goed succes is en nog wordt uitgeoefend, met ERF en TUIN, staande en gelegen Oostwaarts te *Beerta*, vrije eigen grond. — Om te aanvaarden den 1sten Mei 1855.

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van C. K. DIJKHUIS en Vrouw, te *Beerta*, op WOENSDAG den 14den Februarij 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein J R. HAAN, te *Oostwold*, publiek, voor den tijd van drie of zes achtereenvolgende jaren, te verhuren:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, **HOF** en **TUIN**, met de daarbij behoorende **LANDERIJEN**, staande en gelegen te *Oostwolder Polder*, te zamen groot 61 Bunders, 15 Roeden, thans in huur bewoond en gebruikt wordende door G. E. DIJKSTERHUIS en Vrouw.

De Conditiën zullen drie dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verhuring, alsmede ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** De Notaris **BEEKHUIS**, te *Buitenpost*, zal, op WOENSDAG den 7den Februarij 1855, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Wedw. F. L. VAN DER WAL, aan het Gerben-Alles-Verlaat, onder *Gerkesklooster*, provisioneel verkoopen:

I. Een HUIS en ERF, te *Gerkesklooster*, sectie A no. 197, bewoond door OEGE F. VAN DER WAL.

II. 1 B., 45 R., 40 Ell. uitmuntend WEIDLAND, aldaar, sectie A no. 132.

III. De geregte 1/3 GEDEELTE in het VEERSCHIP c. a., varende van *Stroobos* op *Leeuwarden*, v.v.

*** Dezelfde **NOTARIS** zal, op ZATURDAG den 10den Februarij 1855, des namiddags te 3 uur, ten Huize van F. J. VAN DER MEI, Kastelein te *Stroobos*, krachtens [illegible] provisioneel verkoopen:

I. Een HUIS [illegible] B no. 383*a*, bij [illegible] GA in eigen gebruik.

II. 69 R., 60 Ell. WEIDLAND, onder *Gerkesklooster*, sectie A no. 435.

Dezelfde **NOTARIS** zal, op tijd en plaats voormeld, provisioneel verkoopen:

Een HUIS en ERF, no. 16*b*, te *Stroobos*, sectie B no. 711, bij TEEKE F. VLIETSTRA in eigen gebruik.

# DE VERHUURING

van ongeveer 30 Bunders **LAND**, om te Hooijen, Weiden en Bouwen, gelegen onder *Dorkwert* en *Hoogkerk*, toebehoorende aan P. P. GERBER, Landbouwer onder *Dorkwert*, zal plaats hebben op WOENSDAG den 7den Maart e.k., des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein MEINEMA, onder *Dorkwert*.

*Mr.* H. GUICHART ABRESCH,

*Notaris.*

# UIT DE HAND TE KOOP:

Het **HEEREN LOGEMENT**, met SCHUUR en STALLING, grooten TUIN en APPELHOF, benevens het daarachter gelegen GROENLAND, te zamen groot ongeveer 3½ Bunder, staande en gelegen aan de Langstraat en het Hoofddiep te *Winschoten*, in eigendom toebehoorende aan Mej. WISSEMANN. Om te aanvaarden den 1sten Mei 1855.

Te bevragen te *Winschoten*, ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

**Er wordt tegen primo Mei**

# TE KOOP OF TE HUUR

aangeboden: eene nette **HEEREN BEHUIZING**, staande op Monnikenholm, voorheen bewoond geweest door Dr. MEIJBOOM, en thans door den Heer Predikant MOLTZER. Te bevragen bij den Heer W. BENTUM, buiten de Apoort.

# TE HUUR,

op den 1sten Mei 1855: Eene logeable **BEHUIZING**, voorzien van VIJF VERTREKKEN, met KEUKEN en KELDER, benevens **TUINEN** en **APPELHOF**, **ENZ.**, staande en gelegen nabij *Groningen*, aan den nieuw bepaalden Weg buiten de Apoort, bijlangs den Hoornschen Dijk. — Adres bij E L. DUSSEL, Mr. Timmerman en Metselaar, aan het Zuiderdiep, bij den Jonkerstratenboog, te *Groningen*.

# TE HUUR,

tegen den 1sten Mei: Een **HUIS**, in den Kromelleboog, in huur bewoond door MERTENS en Vrouw, geschikt voor vele Affaires. Te bevragen bij A. W. KOOLSTRA, in het Pelster Gasthuis.

# TE HUUR, tegen Mei:

Eene **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG. Te bevragen bij Mej. de Wedw. SCHUKKING, bij de Akerk.

# EENE BOVENWONING TE HUUR,

met VRIJEN OPGANG, tegen den 1sten Mei. Te bevragen bij den Boekverkooper H. GEERTSEMA Jr.

# AAN DE GROOTE MARKT.

Twee nieuws getimmerde **BOVENWONINGEN *TE HUUR***, met KELDERS en ZOLDERS en verdere benoodigde GERIEFELIJKHEDEN, welke ieder afzonderlijk kunnen gehuurd worden, of naar verkiezing in eens, de onderste thans bewoond door den WelEdel Gestr. Heer Kapitein LOTH; de eene terstond te aanvaarden, de andere tegen Mei aanstaande. Te bevragen bij

A. TEUTEBERG.

# TE HUUR,

**tegen den 1sten Mei e.k.:**

eene **BOVENWONING** met VRIJEN OPGANG, boven G. J. U. AVELING VAN SCHAICK, *Apotheker*, aan de Groote Markt.

## VOOR [illegible] EN ANDERE ROTAREN [illegible]

wordt aanbevolen de zoo gunstig bekende **GALLIPOLI OLIJF-OLIE.**

Deze Olie is de eenigste die geene **schadelijke bestanddeelen** voor de Metalen bevat en de meeste **voordeelen** bezit, zoodat hiermede de Werktuigen niet **aanzetten** en het duurzaamst **loopende** blijven.

Fabrikanten, zoowel Binnen- als Buitenlands, die hun belang verstaan, maken daarom steeds van deze Olie gebruik.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij onzen Agent, den Commissionair E SANTÉE KOITER, te *Groningen*.

HAARLEM, 30 Januarij 1855.

C. DIJSERINCK en ZOON.

Een **Kapitaal** van **DUIZEND GULDENS** wordt bij deze uitgeloofd door eene Landeigenares, aan diengene, welke haar binnen een' nader met haar te bepalen tijd en op hare Woonplaats, eenige **ERF-** en andere **GOEDEREN** en **GELDEN** franko vrij **bezorgt**, overeenkomstig de **bewijzen** door Getuigen en Geschriften te staven, hetzij door het aanwenden van **Regtsmiddelen** en **anders** (onder aannemelijke Voorwaarden).

Reflecterenden gelieven zich te adresseren, met *franko* Brieven onder de letters A B—B, aan het BUREAU dezer COURANT.

**IEMAND**, welke door een vierjarig verblijf in een **Krankzinnigen-Gesticht**, kennis over het [illegible] of den invloed der [illegible] en der Verstands-gewaarwordingen op de gezondheid, heeft bekomen, biedt zich aan tot **HERSTEL** van hen die die **met** of **zonder** gebruik van **Geneesmiddelen** ter bevordering der **ligchamelijke gezondheid**, zich bij aanhoudendheid **tijdelijk onaangenaam**, **niet gezond**, **niet wel**, **lijdend**, of eenigermate minder of erger **belemmerd** in het **gebruik der verstandelijke vermogens** bevinden, [illegible] standigheden onder medewerking van eenen Geneesheer. Belanghebbenden gelieven zich om nadere informatiën [illegible]

# BEKWAME EN VLUGGE LETTERZETTERS

**vast Werk** begeerende, kunnen zich, onder mededeeling van de vereischte inlichtingen en opgaven, met VRACHTVRIJEN BRIEF of in PERSOON adresseren ter Drukkerij van G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar en Uitgever te *Leeuwarden*.

## WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*.

JANUARIJ 1855.

| DAGEN. | BAROMETER op 0°. | | | THERMOMETER. | | | VOCHTIGHEIDSTOESTAND. | | | WINDSTREEK. | | | LUCHTGESTELDHEID. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 8 uur. | 2 uur. | 8 uur. | 8 u. | 2 u. | 8 u. | 8 u. | 2 u. | 8 u. | 8 uur. | 2 uur. | 8 uur. | 8 uur. | 2 uur. | 8 uur |
| 21 | 760,17 | 757,84 | 759,60 | -6,5 | -4,9 | -5,9 | 0,93 | 0,96 | 0,96 | O. | O. | O.t.Z. | betrokken | betrokken | helder |
| 22 | 763,69 | 764,68 | 765,27 | -9,7 | -5,9 | -10,0 | 0,92 | 0,87 | 0,88 | O.Z.O. | O.Z.O. | O.Z.O. | bewolkt | helder | weinig bewolkt |
| 23 | 763,03 | 761,97 | 761,95 | -10,8 | -7,5 | -7,6 | | | | „ | O.t.Z. | O. | „ | bewolkt | helder |
| 24 | 760,45 | 759,82 | 759,48 | -4,0 | -4,5 | -2,3 | 0,92 | 0,96 | | N.O.t.O. | N.O. | N.O.t.N. | betrokken | betrokken | sneeuw |
| 25 | 759,56 | 759,31 | 759,06 | -5,6 | -3,3 | -4,0 | | 0,92 | | „ | N.O.t.O. | N.O.t.O. | „ | „ | betrokken |
| 26 | 758,73 | 757,98 | 758,25 | -2,0 | -0,8 | 0,0 | | 0,87 | 0,98 | „ | „ | N.O.t.Z. | „ | „ | „ |
| 27 | 761,94 | 761,56 | 761,50 | -3,4 | -2,0 | -2,5 | | 0,96 | 0,98 | N.O.t.Z. | Z.O. | Z.O. | mistig | mistig | mistig |

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.